

КОНСТИТУЦІЯ СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ

[розроблено 1787 р., ратифіковано 1798 р.]¹

ПРЕАМБУЛА

МИ, НАРОД Сполучених Штатів, з метою створення досконалішого союзу, встановлення правосуддя, гарантування внутрішнього спокою, забезпечення спільної оборони, сприяння загальному добробуту й закріплення благ свободи для нас і наших нащадків, встановлюємо і запроваджуємо цю Конституцію для Сполучених Штатів Америки.

Стаття I. [Законодавча влада]

Розділ 1. [Законодавчі повноваження належать Конгресові] Усі законодавчі повноваження, надані цим документом, належать Конгресові Сполучених Штатів, який складається з Сенату і Палати представників.

Розділ 2. [Палата представників] [1. Обрання членів і строки] Палата представників складається з членів, що їх кожних два роки має обирати населення окремих штатів, а виборці в кожному штаті повинні відповідати тим самим вимогам, що встановлені для виборців найчисленнішої палати законодавчих зборів штату.

[2. Вимоги до членів] Представником не може бути особа, яка не досягла віку двадцяти п'ятьох років й не була сім років громадянином Сполучених Штатів, і яка на момент виборів не є мешканцем того штату, де її обрано.

[3. Розподіл представництва] {Число представників і розмір прямих податків розподіляються між окремими штатами, що можуть увійти в цей союз, відповідно до чисельності їх населення, яке має визначатися додаванням до загального числа вільних осіб, включно з тими, хто відбуває певні терміни служби, і за виключенням індіанців, які не сплачують податків, трьох п'ятих від усіх інших осіб.}² Фактичний підрахунок чисельності населення має проводитися протягом трьох років після першої сесії Конгресу Сполучених Штатів, а потім через кожні десять років у спосіб, що його він законом установить. Від кожних тридцяти тисяч жителів не може бути обрано більше як одного представника, але кожен штат повинен мати щонайменше одного представника; а поки не буде зроблено обліку населення, штат Нью-Гемпшир має право обирати трьох, Массачусетс — вісьмох, Род-Айленд і Плантації Провіденс — одного, Коннектікут — п'ятьох, Новий Йорк — шістьох, Нью-Джерсі — чотирьох, Пенсільванія — вісьмох, Делавер — одного, Меріленд — шістьох, Віргінія — десятьох, Північна Кароліна — п'ятьох, Південна Кароліна — п'ятьох і Джорджія — трьох.

¹ Виноски і матеріал у в квадратних дужках [] є пояснювальним. Матеріал у фігурних дужках {} був замінений або змінений відповідною поправкою, про що пояснюється у супровідній виносі.

² Спосіб розподілу представників між кількома штатами було змінено розділом 2 Чотирнадцятої Поправки. Податки на доходи незалежно від розподілу було затверджено Шістнадцятою Поправкою. Під «іншими особами» у посиланні маються на увазі раби.

[4. Вакансії] Якщо у представництві якогось штату виникнуть вакансії, то його виконавча влада має призначити вибори, щоб заповнити ці вакансії.

[5. Спікер Палати; Право імпічменту] Палата представників обирає свого спікера та інших урядовців і тільки вона має право оголошувати та провадити імпічмент.

*Розділ 3. [Сенат] [1. Склад, обрання і строк повноважень] {Сенат Сполучених Штатів складається з сенаторів, по двоє від кожного штату, обраних законодавчими зборами відповідних штатів на шість років; кожен сенатор має один голос.}*¹

[2. Розподіл строків повноваження і вакансії] Як тільки Сенат збереться після свого першого обрання, сенатори мають бути поділені на три групи, за можливості однакові. Посади сенаторів першої групи мають бути звільнені по закінченні другого року, другої групи — по закінченні четвертого року, а третьої групи — по закінченні шостого року; таким чином, кожен два роки переобиратиметься одна третина; {а в разі виникнення вакансій, через відставку чи з інших причин, під час перерви у роботі законодавчих зборів якогось штату, його виконавча влада може здійснити тимчасові призначення, до наступної сесії законодавчих зборів, які мають заповнити ці вакансії.}²

[3. Вимоги до сенаторів] Сенатором не може бути особа, яка не досягла віку тридцяти років й не була дев'ять років громадянином Сполучених Штатів, і яка на момент виборів не є мешканцем того штату, від якого її обрано.

[4. Віце-президент як Голова Сенату] Віце-президент Сполучених Штатів є Головою Сенату, але не має права голосу, крім як у випадку рівного поділу голосів.

[5. Урядовці] Сенат обирає інших своїх урядовців, а також Голову *pro tempore*, у випадку відсутності віце-президента або коли той виконує обов'язки Президента Сполучених Штатів.

[6. Право Сенату приймати рішення щодо імпічменту] Сенат єдиний має право приймати рішення щодо імпічменту. Засідати з цією метою сенатори повинні під присягою або після дачі урочистої обіцянки. Коли судять Президента Сполучених Штатів, головувати має Голова Верховного Суду. Ніхто не може бути засуджений без одночасної згоди на це двох третин присутніх сенаторів.

[7. Наслідки застосування імпічменту] Присуд у справі імпічменту не передбачає більшого, ніж усунення з посади і позбавлення права належно обіймати будь-яку почесну, довірену чи платну посаду на службі Сполучених Штатів, але засуджена сторона однаково не звільняється від обвинувачення, суду, присуду і кари, згідно з законом.

Розділ 4. [Вибори до Конгресу та сесії Конгресу] [1. Вибори до Конгресу] Час, місце і спосіб проведення виборів сенаторів і представників визначаються у кожному штаті його законодавчими зборами, але Конгрес у будь-який час може своїм законом укласти чи змінити ці правила, окрім такого, що стосується місць обиравання сенаторів.

---

¹ Пункт у фігурних дужках було замінено Сімнадцятою Поправкою.

² Фразу у фігурних дужках було замінено Сімнадцятою Поправкою.

[2. Сесії Конгресу] Конгрес повинен збиратися принаймні раз на рік, і ця сесія має відбутися у {перший понеділок грудня, якщо законом не буде призначено іншої дати.}¹

Розділ 5. [Повноваження кожної палати на самоврядування] [1. Кожна палата як експерт у питаннях вимог до членів і їх обрання; Кворум] Кожна палата сама приймає рішення в питаннях виборів, підрахунку голосів, відповідних вимог до своїх членів, і більшість у кожній складає кворум, необхідний для ведення справ, але присутня меншість має право переносити засідання на інший день і домагатися присутності відсутніх членів, у такий спосіб і при такому покаранні, які визначить кожна палата.

[2. Регламент засідань; покарання і виключення членів] Кожна палата може встановлювати регламент своїх засідань, карати своїх членів за неполадну поведінку, а також двома третинами голосів виключати їх зі свого складу.

[3. Протокол і голосування] Кожна палата має вести протокол своїх засідань і час від часу оприлюднювати його, за винятком тих частин, які, на її думку, вимагають секретності; голоси «за» і «проти» членів кожної палати, з будь-якого питання, за бажанням однієї п'ятої присутніх, мають заноситися в протокол.

[4. Згода кожної палати на відкладання засідання] Під час сесії Конгресу жодна палата не може без згоди другої палати відкладати засідання на більше, ніж три дні, чи переносити їх в інше місце, ніж те, де мають засідати обидві палати.

Розділ 6. [Винагорода і недоторканність; Заборона суміщення посад] [1. Винагорода і недоторканність] Сенатори і представники за свою службу одержують винагороду, що має бути встановлена законом і оплачуватися зі скарбниці Сполучених Штатів. В усіх випадках, окрім державної зради, тяжкого кримінального злочину і порушення громадського спокою, вони мають привілей захищеності від арешту під час перебування на сесії їхньої палати, а також по дорозі туди і назад; щодо будь-якої промови чи дебатів у їхніх палатах ніхто не має права їх допитувати в будь-якому іншому місці².

[2. Заборона суміщення посад] Жоден сенатор чи представник протягом часу, на який його обрано, не може бути призначений на жодну цивільну посаду на службі Сполучених Штатів, якщо її буде створено або платню на ній буде збільшено протягом цього часу; жодна особа, що обіймає якусь посаду на службі Сполучених Штатів, не може на час перебування на посаді бути членом жодної палати.

Розділ 7. [Законодавчий процес] [1. Подання Палатою представників законопроектів, що стосуються державного доходу] Усі законопроекти, що стосуються державного доходу, має подавати Палата представників; Сенат може пропонувати або погоджувати поправки, як і в інших законопроектах.

[2. Ухвалення законопроекту обома палатами і вручення Президенту] Кожен законопроект, ухвалений Палатою представників і Сенатом, до того як стати законом має бути вручений Президентові Сполучених Штатів; той підписує його,

¹ Матеріал у фігурних дужках було замінено Двадцятьою Поправкою.

² Двадцять сьома Поправка доповнила цей розділ реченням про винагороду членам Конгресу.

якщо схвалює, якщо ж ні, то повертає зі своїми запереченнями палаті, яка його подавала; палата повинна детально записати заперечення в свій протокол і переглянути законопроект. Якщо після перегляду дві третини палати погодяться прийняти законопроект, то його, разом із запереченнями, буде передано в іншу палату, де він так само має бути переглянутий, а коли і в цій палаті його буде схвалено двома третинами голосів, то він стає законом. Але в усіх цих випадках голоси в обох палатах мають визначатися словами «так» або «ні», й імена осіб, які голосують «за» чи «проти» законопроекту, повинні бути вписані в протокол кожної з палат. Якщо Президент не поверне якийсь законопроект протягом десяти днів (за винятком неділь) після його вручення, той стає законом таким самим чином, якби Президент його підписав, хіба що перенесення засідань Конгресу завадить його поверненню; в цьому випадку він не стає законом.

[3. Вручення розпоряджень і резолюцій] Кожне розпорядження, резолюція чи ухвала, що можуть потребувати одночасної згоди Сенату і Палати представників (за винятком ухвали про перенесення сесії), мають вручатися Президентові Сполучених Штатів; і перед тим як набрати чинності, мають бути ним схвалені, або, будучи ним не схвалені, мають бути повторно прийняті двома третинами Сенату і Палати представників, відповідно до правил та обмежень, передбачених для законопроекту.

Розділ 8. [Повноваження Конгресу] Конгрес має повноваження: встановлювати і стягувати податки, мита, збори та акцизні збори, сплачувати борги і забезпечувати спільну оборону та загальний добробут Сполучених Штатів; проте всі мита, збори та акцизні збори мають бути однакові на всій території Сполучених Штатах;

брати грошові позики від імені Сполучених Штатів;

регулювати торгівлю з чужоземними державами, між окремими штатами, а також з індіанськими племенами;

встановлювати єдиний порядок натуралізації та єдині закони про банкрутство на всій території Сполучених Штатів;

карбувати гроші, регулювати їх вартість і вартість чужоземної монети, встановлювати стандарти ваги і мір;

встановлювати покарання за підробку державних цінних паперів і грошей в обігу в Сполучених Штатах;

створювати поштові служби і поштові шляхи;

сприяти розвитку науки й ремесл, забезпечуючи на певний час авторам і винахідникам виключне право на їх твори та винаходи;

створювати суди, підпорядковані Верховному Суду;

встановлювати випадки піратства і злочинів, скоєних у відкритому морі, й накладати кару за них, а також за порушення міжнародного права;

оголошувати війну, видавати каперські свідоцтва та встановлювати правила щодо військової здобичі на суходолі й на морі;

набирати та утримувати військо, проте гроші на цей ужиток повинні асигнуватися на термін не довший, ніж два роки;

створювати та утримувати флот;

встановлювати правила керування наземними і морськими силами;

створювати умови для скликання народного ополчення, щоб впроваджувати в життя закони Союзу, придушувати заколоти і давати відсіч нападникам;

створювати умови для організації, озброєння і вишколу народного ополчення, а також керування тією його частиною, яка може бути задіяна для служби Сполученим Штатам, зберігаючи за відповідними штатами право призначати офіцерів і вести вишкіл народного ополчення згідно з правилами, що визначені Конгресом;

користуватись винятковою законодавчою владою в усіх випадках у такому окрузі (площею не більше десяти квадратних миль), який, після його відчуження певними штатами і прийняття Конгресом, може стати місцем перебування уряду Сполучених Штатів, і здійснювати таку ж неподільну владу в усіх місцях, викуплених за згодою законодавчих зборів штату, до якого вони відносяться, для зведення фортів, складів, арсеналів, корабельних та інших потрібних споруд; а також

видавати усі закони, які будуть необхідні й доречні для чинення згаданих вище повноважень і всіх інших повноважень, наданих цією Конституцією урядові Сполучених Штатів чи будь-якому з його департаментів чи урядовців.

Розділ 9. [Повноваження, заборонені Сполученим Штатам]

[1. Ввезення рабів] {Конгрес не повинен забороняти переселення чи перевезення таких осіб, котрих будь-який з існуючих тепер штатів вважатиме за належне допустити, до року тисяча вісімсот восьмого, але на це перевезення може накладатися податок чи збір, не більший десяти доларів за кожну особу.}¹

[2. Скасування привілею, що надається повісткою *Habeas Corpus*] Привілей, що надається повісткою *Habeas Corpus*, не може бути скасований, крім як у випадку повстання чи вторгнення, коли цього вимагає громадська безпека.

[3. Закони про конфіскацію майна та закони *ex post facto*] Не можна ухвалювати законопроекти про позбавлення громадянських та майнових прав, ані видавати закони *ex post facto*.

[4. Заборона прямого податку] Подушний чи інший прямиий податок має накладатися не інакше, як пропорційно до перепису чи обліку населення, як це вказано вище².

[5. Відсутність будь-яких податків чи мита на експорт штатів] Речі, що вивозяться з якогось штату, не можуть обкладатися жодним податком чи митом.

[6. Відсутність переваг для портів та податків для суден] Не можна надавати жодної переваги портам одного штату перед портами іншого за допомогою будь-яких торговельних або фінансових розпоряджень; так само жодне судно, що прямує до або від одного штату, не повинне примушуватись до заходу в порт іншого штату, там перевірятися чи сплачувати мита.

[7. Асигнування; Звіт] Виплата грошей зі скарбниці має відбуватися лише на основі визначених законом асигнувань, і час від часу має оприлюднюватися звіт про надходження і витрачання усіх державних грошей.

¹ Конгрес належним чином ухвалив заборону подальшого ввезення. Оскільки ця стаття звільняє від відповідальності рабство, вона була замінена Тринадцятою Поправкою.

² Це положення разом із положенням 3 розділу 2 ст. 1 втратило чинність згідно із Шістнадцятою Поправкою.

[8. Заборона надання аристократичних титулів або винагороди від іншої держави службовцям Сполучених Штатів] Сполучені Штати не надаватимуть жодних аристократичних титулів, і жодна особа, яка обіймає якусь платну чи довірену посаду на службі Сполучених Штатів, не має права, без згоди на те Конгресу, прийняти будь-який дарунок, винагороду, посаду, титул чи будь-що інше від жодного короля, правителя чи чужоземної держави.

*Розділ 10. [Обмеження для штатів] [1. Обмеження повноважень і прав] Жоден штат не має права вступати у будь-який договір, союз чи конфедерацію; видавати каперські свідоцтва і репресалії; карбувати гроші; випускати кредитні папери; дозволяти для сплачування боргів пропонувати будь-що, крім золотої і срібної монети; приймати законопроекти про позбавлення громадянських та майнових прав, закони *ex post facto* чи закони, що порушують зобов'язання за контрактами, а також ж надавати будь-які аристократичні титули.*

[2. Положення про імпорт-експорт] Жоден штат, без згоди на те Конгресу, не має права накладати якісь збори чи мита на речі ввезені і вивезені, за винятком тих, що необхідні для виконання його інспекційних законів; зиск з усіх мит і зборів, накладених будь-яким штатом на ввіз і вивіз, має йти на користь скарбниці Сполучених Штатів, а всі такі Закони підлягають переглядові та контролю Конгресом.

[3. Обмеження повноважень] Жоден штат, без згоди на те Конгресу, не має права накладати мита на тоннаж, утримувати війська чи військові кораблі у мирний час, входити в будь-яку угоду чи договір з іншим штатом або з чужоземною державою, чи вступати у війну, крім як при фактичному вторгненні у нього або при такій очевидній загрозі, що не терпить зволікань.

Стаття II. [Виконавча влада]

Розділ 1. [Виконавча влада належить Президентові; Термін повноважень і обрання Президента і віце-президента; вимоги до Президента; Звільнення з посади та правонаступництво; Винагорода; Складання присяги] [1. Виконавча влада належить Президентові; Термін повноважень] Виконавча влада належить Президентові Сполучених Штатів Америки. Він перебуває на своїй посаді протягом чотирирічного терміну, і разом з віце-президентом, обраним на той самий термін, його обирають таким чином:¹

[2. Вибори Президента і віце-президента] Кожен штат у спосіб, встановлений його законодавчими зборами, призначає число виборців, що дорівнює числу сенаторів і представників, на яке цей штат має право у Конгресі; але жоден сенатор чи представник, ані жодна особа, що обіймає платну чи довірену посаду на службі Сполучених Штатів, не може бути призначена виборцем².

[3. Метод обрання] {Виборці збираються всі у своєму штаті і голосуванням за бюлетенями обирають двох осіб, з котрих принаймні одна не повинна мешка-

---

¹ У силу того, що це передбачає можливість Президента бути обраним більш ніж на два строки, положення було скасовано Двадцять другою Поправкою.

² Це положення було змінено відповідно до положень Двадцять третьої Поправки, яка наділяє повноваженнями виборців Президента по округу Колумбія, таким чином, вперше даючи мешканцям Округу право голосу в президентських виборах.

ти в одному з ними штаті. Виборці складають список усіх проголосованих осіб, з числом голосів, поданих за кожного; цей список вони засвідчують підписами і відсилають запечатаним до місця перебування уряду Сполучених Штатів, Голові Сенату. Голова, в присутності Сенату і Палати представників, відкриває усі посвідчення, і голоси обчислюються. Президентом стає особа, яка здобула найбільше число голосів, якщо це число становить більшість загального числа призначених виборців; якщо таких, що дістали більшість голосів, буде більше, ніж один, і число голосів за них однакове, тоді Палата представників має негайним голосуванням за бюлетенями обрати одного з них Президентом; якщо ж жодна особа не здобула більшості, тоді згадана Палата у цей же спосіб має обрати Президента з-поміж перших п'яťох осіб у Списку. Однак при виборі Президента подаються голоси від штатів, тобто представництво від кожного штату має один голос; кворум для цього складають один чи більше членів від двох третин штатів, а для обрання потрібна більшість усіх штатів. У кожному випадку, після обрання Президента особа, яка дістала найбільше число виборчих голосів, стає віце-президентом. Проте, якщо залишаться двоє або більше осіб з однаковою кількістю голосів, то віце-президента з-поміж них голосуванням за бюлетенями обирає Сенат.¹

[4. Коли голосують виборці] Конгрес може визначити час для обрання виборців і день подання ними голосів; це повинен бути один і той самий день по всій території Сполучених Штатів.

[5. Вимоги до кандидата] Претендувати на посаду Президента може тільки громадянин Сполучених Штатів за народженням або громадянин Сполучених Штатів на час прийняття цієї Конституції; також не може претендувати на цю посаду особа, яка не досягла віку тридцяти п'яти років і не прожила у Сполучених Штатах чотирнадцять років.

[6. правонаступництво] {У випадку усунення Президента з посади або його смерті, відставки чи неспроможності виконувати повноваження та обов'язки, пов'язані з цією посадою, вона має перейти до віце-президента, на випадок усунення, смерті, відставки чи неспроможності Президента, так і віце-президента Конгрес може оголосити, який урядовець має виконувати обов'язки Президента, і цей урядовець має їх відповідно виконувати, доки чинний Президент почне відповідати вимогам або оберуть іншого Президента.²

[7. Винагорода] Президент за свою службу має у визначений час одержувати винагороду, що не може бути ані збільшена, ні зменшена протягом терміну, на який його обрано, і протягом цього терміну він не повинен одержувати жодної іншої винагороди від Сполучених Штатів чи будь-якого штату.

[8. Складання присяги] Перед тим як приступити до виконання своїх обов'язків, він має скласти таку присягу чи дати таке запевнення: «Я урочисто присягаю (запевняю), що буду добросовісно виконувати обов'язки Президента Сполучених Штатів і буду в міру своїх сил берегти, захищати та підтримувати Конституцію Сполучених Штатів».

¹ Це положення було замінено Дванадцятю Поправкою. Частини Дванадцяті Поправки, у свою чергу, замінені розділом 3 Двадцяті Поправки.

² Це положення було замінено Двадцять п'ятою Поправкою.

Розділ 2. [Повноваження Президента] [1. Головнокомандувач; Думки виконавчих департаментів; Повноваження помилування] Президент є головнокомандувачем армії і флоту Сполучених Штатів, а також народного ополчення окремих Штатів, коли воно скликається на дійсну службу Сполученим Штатам; від головного урядовця в кожному з виконавчих департаментів він може вимагати викладеної у письмовій формі їхньої думки з будь-якого питання, що стосується обов'язків їхніх відповідних служб; він має право відкладати виконання вироків і помилувати за злочини проти Сполучених Штатів, крім випадків імпічменту.

[2. Право укладання договорів і призначення] Президент має право, за порадою і згодою Сенату, укладати договори, якщо на це буде одночасна згода двох третин присутніх сенаторів; він має вибирати і, за порадою і згодою Сенату, призначати послів, інших повноважних представників і консулів, суддів Верховного Суду та всіх інших урядовців Сполучених Штатів, про чий призначення у цій Конституції не сказано інакше і посади яких встановлені законом; проте Конгрес може законом надати право призначати на нижчі посади осіб, яких вважатиме за потрібне, або особисто Президентові, або судам, або головам департаментів.

[3. Призначення на посади на час перерви між засіданнями Сенату] Президент має право заповнювати всі вакансії, що можуть виникнути між сесіями Сенату, надаючи повноваження, що закінчатся з кінцем наступної його сесії.

Розділ 3. [Повноваження щодо Конгресу; Посли; Забезпечення виконання законів; Наділення службовими повноваженнями службовців] Президент має час від часу повідомляти Конгрес про стан Союзу і пропонувати на розгляд Конгресу такі заходи, які вважає необхідними і доцільними; у надзвичайних випадках він може скликати обидві палати або одну із них, а у випадку незгоди між ними щодо часу закінчення сесії сам може відкласти сесію на час, який вважатиме за потрібний; він має приймати послів та інших повноважних представників; він має стежити за сумлінним виконанням законів і визначає службові повноваження всіх службовців Сполучених Штатів.

Розділ 4. [Імпічмент Президента і інших федеральних службовців] Президент, віце-президент та всі цивільні службовці Сполучених Штатів усуваються з посади при імпічменті і визнанні винними в державній зраді, хабарництві чи в інших тяжких злочинах і правопорушеннях.

Стаття III. [Судова влада]

Розділ 1. [Федеральна судова система і федеральні судді] Судова влада Сполучених Штатів належить одному Верховному Суду і таким нижчим судам, що їх час від часу може призначити чи створювати Конгрес. Судді як Верховного, так і нижчих судів залишаються на своїх посадах, поки їх поведінка є бездоганною, і мають у визначені терміни одержувати за свою службу винагороду, яка під час їхнього перебування на посаді не може бути зменшена.

Розділ 2. [Юрисдикція федеральних судів] [1. Засади федеральної юрисдикції] Судова влада поширюється, за принципом законності й рівності, на всі справи, що постають при застосуванні цієї Конституції, законів Сполучених Штатів і договорів, як укладених раніше, так і тих, які будуть укладені від імені Сполучених Штатів; на всі справи, які стосуються послів, інших повноважних представни-

ків і консулів; на всі справи адміралтейства і морської юрисдикції; на спори, в яких Сполучені Штати виступатимуть однією зі сторін; на всі спори між двома і більше штатами, {між штатом і громадянами іншого штату}, між громадянами різних штатів, між громадянами одного і того ж штату, коли вони претендують на землю, надану різними штатами, {а також між штатом чи його громадянами і чужоземними державами, громадянами чи підданими.}¹

[2. Первинна юрисдикція Верховного Суду і апеляційна юрисдикція] В усіх справах, що стосуються послів, інших повноважних представників і консулів, та в таких, в яких стороною виступає якийсь із штатів, Верховний Суд має первинну юрисдикцію. В усіх інших справах, перелічених вище, Верховний Суд має апеляційну юрисдикцію у питаннях як права, так і факту, з додержанням тих винятків і правил, що їх встановить Конгрес.

[3. Суд присяжних у кримінальних справах] Судове слухання усіх злочинів, за винятком справ імпичменту, ведеться судом присяжних; і таке слухання має місце у тому штаті, де скоєно зазначені злочини; а коли їх скоєно не в межах якогось штату, то суд має вестися у місці чи місцях, що будуть визначені законом Конгресу.

Розділ 3. [Зрада] [1. Визначення і докази] Зрада проти Сполучених Штатів полягає тільки у розв'язуванні війни проти них чи в приєднанні до їхніх ворогів, у наданні їм допомоги і підтримки. Жодну особу не можна звинуватити у зраді інакше, як на підставі свідчень двох свідків інкримінованої дії чи власним зізнанням у відкритому судовому засіданні.

[2. Покарання] Конгрес має право призначити покарання за зраду, але звинувачення у зраді не тягне за собою позбавлення прав родичів чи конфіскації майна, крім як за життя засудженого.

Стаття IV. [Штати; Федеральна власність]

Розділ 1. [Повна довіра і визнання] У кожному штаті має бути повна довіра до і визнання публічних актів, записів і документів судочинства кожного іншого штату. А Конгрес, на підставі загальних законів, може встановлювати спосіб перевірки таких актів, записів і документів судочинства та їхньої чинності.

Розділ 2. [1. Привілеї і пільги] Громадяни кожного окремого штату мають право на всі ті привілеї та пільги, що й громадяни інших окремих штатів.

[2. Екстрадиція] Особа, обвинувачена в будь-якому штаті у зраді, в тяжкому чи іншому злочині, якщо вона втече від правосуддя і буде знайдена в іншому штаті, повинна на вимогу виконавчої влади штату, з якого вона втекла, бути видана і переведена до штату, юрисдикції якого підлягає злочин.

[3. Біглі раби] {Жодна особа, тримана як слуга чи найманий працівник у будь-якому штаті згідно з його законами, коли вона втече до іншого штату, не може на підставі законів чи правил останнього бути звільнена від цієї служби чи праці і повинна бути видана на вимогу сторони, якій належить її служіння чи праця.}²

---

¹ Дві фрази у дужках у цьому положенні було замінено Одинадцятю Поправкою.

² Це положення було скасоване заборонаю Тринадцятю Поправкою рабства і примусових робіт.

Розділ 3. [1. Прийняття нових штатів] Нові штати можуть бути прийняті Конгресом у цей Союз, але жоден новий штат не може бути створений чи заснований у межах юрисдикції ніякого іншого штату; також новий штат не може бути утворений злукою двох чи більше штатів чи частин штатів без згоди на це як законодавчих зборів відповідних штатів, так і Конгресу.

[2. Управління федеральною власністю] Конгрес має право управляти територією чи іншою власністю Сполучених Штатів і видавати необхідні для цього правила й приписи, і ніщо у цій Конституції не повинно тлумачитися на шкоду законним вимогам з боку Сполучених Штатів чи будь-якого окремо взятого штату.

Розділ 4. [Гарантія республіканської форми правління] Сполучені Штати гарантують кожному штатові цього Союзу республіканську форму правління й мають захищати кожен штат від вторгнення, а на клопотання законодавчих зборів чи виконавчого органу (коли законодавчі збори неможливо скликати) — і від внутрішнього насильства.

Стаття V. [Поправки до Конституції]

Конгрес, коли це вважатимуть за потрібне дві третини обох палат, може внести поправки до цієї Конституції або, за клопотанням законодавчих зборів двох третин окремо взятих штатів, може скликати конвент для внесення поправок, котрі в обидвох випадках набирають чинності для всякого наміру й мети, як частина цієї Конституції, після їх ратифікації законодавчими органами трьох чвертей усіх штатів або конвентами у трьох чвертях усіх штатів; яким саме має бути спосіб ратифікації, визначає Конгрес; причому жодна поправка, яка може бути подана перед роком тисяча вісімсот восьмим, не повинна у жодний спосіб вплинути на перше і четверте положення розділу 9 Статті I, і жоден штат без його згоди не можна позбавити його рівного з іншими права голосу в Сенаті.

Стаття VI. [Борги; Верховенство; Присяга]

Розділ 1. [Борги] Усі борги і зобов'язання, що виникли до прийняття цієї Конституції, так само чинні для Сполучених Штатів при цій Конституції, як вони були при Конфедерації.

Розділ 2. [Верховенство федерального права] Ця Конституція і закони Сполучених Штатів, що будуть ухвалені на її підставі, а також усі договори, як укладені, так і ті, що будуть укладені від імені Сполучених Штатів, є верховним правом країни, обов'язковим для суддів у кожному штаті, що б у Конституції чи в законах окремих штатів не суперечило цьому.

Розділ 3. [Складання присяги] Згадані вище сенатори і представники, а також члени законодавчих органів окремих штатів, всі урядовці виконавчої і судової влади як Сполучених Штатів, так і окремо взятих штатів, зобов'язуються присягою чи урочистою обіцянкою підтримувати цю Конституцію; проте ніколи жодна перевірка релігійності не може бути передумовою для зайняття будь-якої платної чи довіреної посади у Сполучених Штатах.

Стаття VII. [Ратифікація первісних статей]

Для набуття цієї Конституцією чинності у штатах, які її затверджують, достатньо її ратифікації конвентами дев'ятьох штатів.